

troer ikke engang, det var ham; det var atter en foregaaende, men det er ligemeget med Personen — nedfattede en Kirkecommission, og Sammensætningen af denne maa dog for en Deel antages at antyde, i hvilken Retning Ministeriet tænkte paa at gennemføre kirkelige Reforme, og jeg troer da, at Sammensætningen, som jo er bekjendt nok, og ialfald den Betænkning, som Commissionen om kort Tid vil afgive, ville overbevise Alle om, at gjennem denne Commission vil der ikke kunne ventes store og indgribende Foretagender eller store og indgribende Raad til Regjeringen (Modsigelse fra Hall). Det ærede Medlem veed ligesaagodt som jeg, at, hvad jeg her siger, kan jeg staae ved og bevise.

Formanden: Jeg maa anmode om, at man ikke afbryder Taleren.

J. A. Hansen: Jeg siger, at den Betænkning, der vil blive afgiven, vil vise, hvorledes den store Fleerhed af Commissionens Medlemmer ikke vil være tilbøielig til saadanne Reforme, som Fleerheden af Befolkningen venter. Men Regjeringens Stilling til de kirkelige Reforme viser sig endnu langt mere derved, at det har optaget i sin Midte en Kirkeminister, der staaer saa langt tilhøire med Hensyn til kirkelige Spørgsmaal som noget Medlem her i Salen, ja, jeg vil sige meget længere tilhøire end noget Medlem her. Men er det en Antydning af, at man kan vente kirkelige Reforme fra Regjeringens Side, naar den lige forud for, at disse Sager skulle begynde at komme frem i Rigsdagen, optager et saadant Medlem i sin Midte? Det var kun dette, jeg vilde paavise, at den Roes over Ministeriet, der har været udtalt af forskjellige ærede Medlemmer, er for stærk; men jeg indbrømmer, som jeg allerede før sagde, at der i dens hele Optraeden indtil den allerlidste Tid ikke har været Meget at indvende imod det. — Jeg vil nu tillade mig at kaste et Blik paa dette Ministeriums Tilblivelse og Historie for dertigennem at forklare, hvorledes jeg betragter Ministeriets Stilling for Diebliffet, og hvorfor jeg anseer det for heldigt, at det nuværende Ministerium selv

har taget Beslutning om at gaae af. Jeg veed, at ingen Anden har udtalt dette, og at maaskee ingen Anden vil udtale det. Dette Ministerium blev jo, som vi meget godt Allevide, dannet dengang, da efter den ulykkelige Krigs Tilendebriugelse et politisk Parti her i Landet vilde benytte Situationen, da Rigsvaadet maatte falde bort som Følge af, at den Grundvold, hvorpaa det stod, var revet istykker, til at komme den almindelige Valgret tillivs for en Deel af Rigsdagen. Det er ikke Motiver, jeg her taler om, nei, det var Handlinger, stærke Handlinger, virkelig Optraeden; thi havde det kun været en skult Optraeden, saa havde det nok staaet ganske anderledes til, end det nu gjør. Det var altsaa en virkelig og mægtig Optraeden, og da det saae ud til, at dette Parties Planer skulde lykkes, var det det nuværende Ministeriums Fortsættelse, at de kun lykkedes halvt. Dette Ministeriums Chef vilde ikke gaae med til at opretholde den almindelige Valgret i dens Heelhed, men vilde hjælpe til, at den dog ikke blev heelt forviist fra Landstthinget. Han indtog en Stilling, som gjorde, at den almindelige Valgret dog blev beholdt for Halvdelen af Mandterne i Landstthinget, og det var paa Grund af, at dette Tilbud vandt Tilslutning, at Grundlovsforandringen af 1866 ikke kom til at afvige mere fra den almindelige Valgret, end der skete. Det var naturligt, at den Sammensætning af Landstthinget, vi fik, maatte temmelig væsentlig blive en saadan, at det noget skilte sig fra det forrige Landstthing. I det forrige Landstthing fandt man kun 2 Sider, men i det nye Landstthing vilde der komme frem 3 forskjellige Sider eller Partier eller Hoveddele, eller hvad man vil kalde det; det kunde blive til det Bedre, men det kunde ogsaa blive til det Værre. De Folkethingsvalg, der foregik under Grundlovskampen og ogsaa efter, at Grundloven af 1866 var udkommen, vare naturligvis for den store Mængde af Bælgeres Vedkommende yderligt paavirkede af den ulykkelige Krig og af den Itgesaa ulykkelige Grundlovskamp; der var kommen en heel Forsknythed tilstede, og denne viste sig ganske tydeligt ved de første Folkethingsvalg, der foretoges efter den nye Grundlov. Dette har nu